

Česko v tichosti obnovilo dovoz ruského plynu. Roste rovněž import ropy, upozornil ekonom

- CZ24 News | 26. listopadu 2023

ČESKO: Proklamace tuzemských politiků, že se Česko zbavilo své závislosti na ruském plynu, jsou od minulého měsíce poněkud v rozporu s údaji z předávací stanice v Lanžhotu. Od začátku října totiž plyn na této hraniční stanici už neteče z Česka na Slovensko jako předtím, ale ze Slovenska do Česka. A to v objemu až 100 gigawatthodin denně. Výrazných až čtyřicet procent do Česka dováženého plynu je nyní právě ruského původu, upozornil hlavní ekonom Trinity Bank a bývalý člen Národní ekonomické rady vlády Lukáš Kovanda s odvoláním na data [Eustream](#) a [Bloomberg](#). Ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela dnes přiznal, že někteří obchodníci začali do ČR od října dovážet ruský plyn, nicméně ho podle Síkely nepotřebujeme.

Kovanda současně připomněl, že se také zároveň prohlubuje závislost Česka na ruské ropě. Z dat ČSÚ plyne, že v letošním první pololetí dovezla Česká republika největší objem ruské ropy za všechna první pololetí v celém období od roku 2010, tedy ještě daleko před sankcionovanou ruskou anexí Krymu. „Přesto je třeba vnímat daný vývoj v širším kontextu. Česká republika má nyní lépe než před invazí Ruska na Ukrajinu zajištěné alternativní cesty – cesty pro dovoz neruských energií –, případně od loňska výrazně pokročila v budování takových cest,“ popsal Kovanda.

Dovoz ruské ropy do Česka za první půlrok 2010-2023 Foto: ČSÚ

Podle ekonoma v případě plynu sice Česko jeho dovoz z Ruska letos v říjnu obnovilo, ale je nyní

snazší než vlastně kdykoli v minulosti se zcela přeorientovat na dodávky plynu takové, jež by byly zcela ne-ruského plynu. „To ostatně příznivě kvituje také ratingová agentura Moody's, která Česku, resp. jeho veřejnému dluhu v pátek z velké části právě díky uskutečněnému nebo potenciálně uskutečnitelnému snížení objemu dovozu energií z Ruska zlepšila ratingový výhled,“ vysvětlil Kovanda s tím, že Česko nyní může snáze než kdykoli v minulosti dovážet plyn z Norska a z dalších částí světa mimo Rusko, a to zejména díky získání kapacity v terminálu na zkapalněný plyn v Nizozemsku, resp. pro příští léta dále pak i v Německu.

Podle ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely země na dovozu ruského plynu závislá není a zásoby na zimu si stát vytvořil bez něj. Od konce října prý ale někteří obchodníci začali plyn z Ruska přesto dovážet. Síkela by považoval za správné, aby koncoví zákazníci měli možnost se dozvědět, jestli odebírají plyn od dodavatelů, kteří ruský plyn nakupují. „Tato situace nemění nic na tom, že závislosti na ruském plynu jsme se definitivně zbavili. S ohledem na poslední vývoj je třeba zvážit, jestli zavést omezující opatření na národní úrovni nebo koordinovat náš postup i nadále v rámci celé EU,“ dodal v sobotu večer ministr Síkela.

Ruský plyn do ☐☐ dovážet nepotřebujeme a zásoby na letošní zimu jsme si bez problémů vytvořili bez něj. Tento týden jsme z měsíčních dat ERÚ zjistili, že od října k nám přesto začali někteří obchodníci plyn z Ruska dovážet. Celkem do konce října představuje plyn z Ruska 1,2... pic.twitter.com/RPR40AtAeM

— Jozef Síkela (@JozefSikela) [November 25, 2023](#)

O nárůstů dovozu plynu z východu mluvil pro [server](#) INFO.CZ i odborník na plynárenství Michal Kocůrek. „Od začátku října sledujeme postupně narůstající dovoz do ČR ze Slovenska. V posledních dnech z tohoto směru zajišťujeme 30 až 40 % veškerého plynu, který se aktuálně do České republiky dováží,“ řekl Kocůrek s tím, že podle toků plynu na Slovensko lze původ plynu relativně dobře identifikovat. „Jedná se o ruský plyn, který se na Slovensko dostává buď přes Ukrajinu, případně také přes Maďarsko z Turecka,“ dodal.

Jak upozornil Kovanda na základě dat, v porovnání s předválečným a předcovidovým rokem 2019 dovezlo letos od začátku roku do konce září z Ruska Česko o takřka 750 tisíc tun více ropy než ve stejném období před čtyřmi lety. Závislost ČR na ruské ropě je nebývale vysoká. Podle dat Českého statistického úřadu letos v prvních třech čtvrtletích Česko dovezlo 3,48 milionu tun ruské ropy, ropných materiálů a příbuzných produktů. To je největší množství od roku 2010. „Hodnota dovozu ruské ropy do Česka letos od ledna do září pololetí překonala 35 miliard korun,“ dodal Kovanda. Naprostá většina z Ruska dovezených energetických surovin, ať už ropy nebo plynu, se přitom spotřebuje přímo v České republice.

V prvním letošním pololetí dováželo Česko ropovodem Družba ropu z Ruska v objemu odpovídajícím kolem 65 procent celkového ropného dovozu. Loni to bylo 56 procent a v předchozích letech ještě méně. Podíl ruské ropy je tak letos nejvyšší minimálně od roku 2012, vyplývá z údajů společnosti Mero.

„Česko se tak zatím od ruské ropy ani v nejmenším fakticky neodstříhává, naopak, svůj ropný dovoz z Ruska zvyšuje. Podniká však kroky k odstřižení od ruské ropy, k němuž by mohlo dojít v roce 2025,“ upozornil ekonom. A to zejména v důsledku loni dojednaného navýšení kapacity transalpínského ropovodu TAL, jenž vede ropu z italského přístavu Terst do Bavorska. Odtamtud pak další, navazující ropovod, IKL, vede surovinu až do Česka.

Dovoz ruské ropy do Česka za prvních 9 měsíců 2010-2023 Foto: ČSÚ

Americká ratingová agentura Moody's Investors Service zlepšila výhled ratingu České republiky z negativního na stabilní. To znamená, že se zhoršením ratingu v dohledné době nepočítá. Zdůvodnila to právě zejména výrazným snížením rizika v souvislosti s dodávkami plynu z Ruska.

Česká republika podporuje snahu Slovenska o prodloužení výjimky ze sankcí, která aktuálně do 5. prosince umožňuje výrobu a vývoz produktů z ruské ropy, řekl premiér Petr Fiala (ODS) po pátečním setkání se slovenským předsedou vlády Robertem Ficem v Praze. Podle Fica je proces na úrovni Evropské komise na dobré cestě.

Výjimka ze sankcí vůči Rusku slovenské rafinerii Slovnaft umožňuje vyvážet do ČR rafinované produkty z ruské ropy. Pokud by výjimka pro Česko, Slovensko a Maďarsko skončila, ruskou ropu by bylo možné zpracovávat jen pro domácí trh. Dodavatelé by museli pohonné hmoty nahradit dovozem například z dražšího Německa.

[ZDROJ](#)